

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 68P/55/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1522203156
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimíra Slobodová
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2022:1522203156.4

Uznesenie

Okresný súd Bratislava V v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: F. A. J. D. - G. oblasť R., t.č. bytom F. 1, B., zast. kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov: matky- F. F., nar. XX.XX.XXXX, štátna občianka R., trvale bytom: F. A. J. D. - G. oblasť R. a otca- V. F., nar. XX.XX.XXXX, štátny občan R., trvale bytom: F. A. J. D. - G. oblasť R., v konaní o návrhu navrhovateľa - V. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/X, Q. Z. V., t. č. bytom F. 1, B., zast.: advokátskou kanceláriou AKAIS, s. r. o. so sídlom Miletičova 5B, Bratislava, IČO: 53 864 611 na ustanovenie poručníka maloletej, takto

rozhodol:

- I. Súd vyhlasuje, že nemá právomoc konať vo veci návrhu na ustanovenie poručníka maloletému dieťaťu: A. F., nar. XX.XX.XXXX.
- II. Súd konanie z a s t a v u j e.
- III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ V. A. sa ako súdom ustanovený opatrovník maloletého dieťaťa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 20.04.2022 domáhal ustanovenia poručníka v jeho osobe a žiada, aby bol oprávnený a povinný v záujme maloletej ju zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok, zabezpečovať je výchovu, výživu a osobnú starostlivosť.

2. Súdom ustanovený opatrovník maloletého dieťaťa svoj návrh odôvodnil tým, že tunajší súd vydal dňa 17.03.2022 uznesenie, ktorým ho ustanovil mal. A. za opatrovníka až do ustanovenia poručníka maloletej alebo do doby, kým niektorý z rodičov neprevezme dieťa do osobnej starostlivosti. Maloletá pricestovala dňa 26.02.2022 na územie Slovenskej republiky pre vojnový stav v mieste jej domovského štátu (Ukrajina). Navrhovateľ je v pravidelnom kontakte s rodičmi maloletej, ktorí však doposiaľ v dôsledku vojnového konfliktu nemohli prísť na územie Slovenskej republiky. Maloletá je sesternicou jeho partnerky a zároveň aj krstnou mamou jeho dcéry. Ihneď po začatí vojnového konfliktu a bombardovania Ukrajiny rodičia maloletej mu udelili ústny súhlas so starostlivosťou o maloletú, ktorá s ním žije na adrese: F. 1, B.. On za maloletú vybavuje potrebné záležitosti, najmä v súvislosti s riešením úradných úkonov, zdravotnou starostlivosťou i vzdelávaním maloletej, o ktorú sa osobne stará a zabezpečuje aj jej výživu. Navrhovateľ vo svojom návrhu poukazuje na výrokovú časť uznesenia, ktorým bol ustanovený za opatrovníka maloletej, v ktorej je uvedené, že funkciu opatrovníka bude vykonávať do času kým nebude maloletej ustanovený poručník. Podľa navrhovateľa on sa o maloletú osobne stará, zabezpečuje jej výživu, vykonáva za ňu ďalšie práva a povinnosti, a preto je schopný riadne vykonávať funkciu jej poručníka. Maloletá je na území Slovenskej republiky bez zákonného zástupcu a nemá spôsobilosť samostatne konať, je podľa neho potrebné a v záujme maloletej ustanoviť jej poručníka, ktorý u bude zabezpečovať jej výchovu, osobnú starostlivosť, výživu, zastupovať ju a spravovať jej majetok.

3. Na preukázanie svojich tvrdení opatrovník súdu predložil uznesenie tunajšieho súdu č. k. 12P/32/2022-11 zo dňa 17.03.2022, protokol o odovzdaní dieťaťa a potvrdenie o udelení tolerovaného pobytu.

4. Lustráciou spisov v databáze súdov bolo zistené, že tunajší súd uznesením č. k. 12P/32/2022-11 zo dňa XX.XX.XXXX ustanovil maloletej A. F. opatrovníka v osobe navrhovateľa V. A., nar. XX.XX.XXXX, pričom mu vymedzil rozsah jeho práv a povinností k maloletej, a to nasledovne: „Opatrovník je oprávnený a povinný v záujme maloletého dieťaťa toto zastupovať v bežných veciach a spravovať jeho majetok - najmä v konaní o poskytnutie dočasného útočiska podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov vrátane urobenia vyhlásenia za maloleté dieťa na príslušnom policajnom útvare, pri vybavovaní úradných záležitostí pred orgánmi verejnej a štátnej správy, orgánmi samosprávy, zdravotnými poisťovňami, súdmi a inými inštitúciami v rámci Slovenskej republiky, na úkony súvisiace so zabezpečovaním zdravotnej starostlivosti na území Slovenskej republiky, pri vybavovaní dokladu totožnosti a cestovného dokladu, na úkony v oblasti výchovy a vzdelávania na území Slovenskej republiky, pri preberaní poštových zásielok, a to na čas do ustanovenia poručníka maloletému dieťaťu alebo do doby, kým niektorý z rodičov neprevezme maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.“ Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.04.2022 a vykonateľnosť dňa 01.04.2022.
5. Právny zástupca navrhovateľa v rámci informatívneho výsluchu dňa 7.6.2022 na súde k návrhu uviedol, že poručník sa osobne stará o dieťa, ale opatrovník takúto možnosť nemá. Maloletá prišla na Slovensko úplne sama a navrhovateľ žije v spoločnej domácnosti so sesternicou maloletej. Maloletá aktuálne študuje na strednej škole na Ukrajine cez on line vyučovanie. Maloletá býva u navrhovateľa, ktorý jej poskytuje aj výživu. Reálne navrhovateľ ako opatrovník maloletú zastupuje na úradoch, ale maloletá musí aj z niečoho žiť, pritom pri poručníkovi sa podľa advokáta navrhovateľa poberá aj určitá finančná dávka. Návrh odôvodnil aj tým, že opatrovník má svoje vlastné tri deti, štvrté dieťa očakáva a ešte chce pomôcť aj maloletej z Ukrajiny. V závere dodal, že maloletá nemá vážne zdravotné problémy.
6. Podľa článku 4 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.
7. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.
8. Podľa § 2 ods. 2 CMP, na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.
9. Podľa § 60 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“), okrem prípadov podľa § 39 ods. 3 a § 57 ods. 4 súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka aj vtedy, ak je to potrebné z iných dôvodov a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa.
10. Podľa § 61 ods. 1 Zákona o rodine opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa.
11. Podľa § 61 ods. 2 Zákona o rodine súd vymedzí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený a aby boli dostatočne chránené záujmy maloletého dieťaťa.
12. Podľa § 57 ods. 4 Zákona o rodine, do času, kým nie je maloletému dieťaťu ustanovený poručník, alebo do času, kým sa ustanovený poručník neujme svojej funkcie, robí neodkladné úkony v záujme maloletého dieťaťa opatrovník ustanovený podľa § 60.
13. Podľa § 56 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu.
14. Podľa čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb., Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.
15. Podľa § 2 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (ďalej len „ZMPSaP“), ustanovenia tohto zákona sa použijú, len pokiaľ neustanovuje niečo iné medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo zákon vydaný na vykonanie medzinárodnej zmluvy.
16. Podľa čl. 32 Zmluvy medzi Československou socialistickou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných a trestných veciach z 16.05.1983 (publikovanej v Zbierke zákonov ako Vyhláška ministra zahraničných vecí č.

95/1983 Zb., ďalej len „Zmluva o právnej pomoci“), na ustanovenie alebo zrušenie poručníctva a opatrovníctva je daná právomoc orgánu zmluvnej strany, ktorej občanom je osoba, ktorej sa poručníctvo alebo opatrovníctvo ustanovuje alebo zrušuje, pokiaľ táto Zmluva neustanovuje niečo iné.

17. Podľa čl. 33 ods. 1 Zmluvy o právnej pomoci, ak treba urobiť nevyhnutné poručnícke alebo opatrovnícke opatrenia na ochranu záujmov občana jednej zmluvnej strany, ktorý má bydlisko, prechodný pobyt alebo majetok na území druhej zmluvnej strany, orgán tejto zmluvnej strany upovedomí o tom bezodkladne orgán, ktorého právomoc je daná podľa článku 32.

18. Podľa čl. 33 ods. 2 Zmluvy o právnej pomoci, v neodkladných prípadoch môže orgán druhej zmluvnej strany sám urobiť primerané dočasné opatrenia podľa svojho právneho poriadku, ale musí bezodkladne upovedomiť orgán, ktorého právomoc je daná podľa článku 32. Tieto opatrenia zostávajú v platnosti až do času, keď orgán uvedený v článku 32 prijme iné rozhodnutie.

19. Predmetom konania je návrh na ustanovenie poručníka maloletému dieťaťu.

20. Z obsahu spisu vyplýva, že maloletá a aj jej rodičia sú štátnymi občanmi Ukrajiny, z tohto dôvodu ide o konanie s cudzím prvkom. Maloletá sa z dôvodu vojnového konfliktu na Ukrajine od 26.02.2022 zdržiava na území Slovenskej republiky bez sprievodu rodičov, v domácnosti svojej sesternice a jej partnera, ktorý bol neodkladným opatrením ustanovený za opatrovníka maloletej (nariadeným uznesením Okresného súdu Bratislava V zo dňa 17.03.2022, č. k. 12P/32/2022-11) s rozsahom oprávnenia a povinnosti maloletú v jej záujme zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok na čas do ustanovenia poručníka maloletej alebo do doby, kým niektorý z rodičov neprevezme maloletú do osobnej starostlivosti. Maloletej zároveň bolo udelené povolenie na tolerovaný pobyt na území Slovenskej republiky na dobu od 19.03.2022 do 04.03.2023. Právomoc súdov Slovenskej republiky v tejto konkrétnej veci súd posudzoval primárne v zmysle § 2 ZMPsP, podľa ktorého majú v prípade právnych vzťahov s cudzím prvkom aplikačnú prednosť medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná, resp. zákony vydané na vykonanie medzinárodných zmlúv. Takouto medzinárodnou zmluvou je aj Zmluva medzi 11CoP/190/2022 Československou socialistickou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných a trestných veciach zo dňa 16.05.1983, do ktorej Slovenská republika a Ukrajina sukcedovali. Otázkou právomoci na konanie vo veciach poručníctva a opatrovníctva upravuje čl. 32 Zmluvy o právnej pomoci, v zmysle ktorého je v uvedených konaniach daná právomoc orgánu zmluvnej strany, ktorej občanom je osoba, ktorej sa poručníctvo alebo opatrovníctvo ustanovuje alebo zrušuje. V neodkladných prípadoch však môže orgán druhej zmluvnej strany postupovať v zmysle čl. 33 ods. 2 Zmluvy o právnej pomoci a sám urobiť primerané dočasné opatrenia podľa svojho právneho poriadku, o ktorých musí bezodkladne upovedomiť orgán disponujúci právomocou podľa čl. 32. V súlade s uvedeným je v konaniach týkajúcich sa poručníctva a opatrovníctva k maloletej (v konaniach vo veci samej) daná právomoc súdov Ukrajiny, ktorej je maloletá štátnou občiankou, pričom súdy Slovenskej republiky sú oprávnené v týchto veciach zakročiť podľa slovenského právneho poriadku výlučne primeranými dočasnými opatreniami v neodkladných prípadoch, t.j. formou neodkladného opatrenia v zmysle § 324 a nasl. CSP, resp. § 360 a nasl. CMP. Súd aj po vyjadrení sa právneho zástupcu navrhovateľa v rámci informatívneho výsluchu dospel k záveru, že tu nie sú tak výnimočné okolnosti na ustanovenie poručníka, keďže bezprostredná ochrana práv a oprávnených záujmov maloletej na území Slovenskej republiky je v tomto smere dostatočne zabezpečená už tým, že maloletej bol ustanovený opatrovník, ktorý je oprávnený a povinný maloletú v jej záujme zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok, a to na čas do prípadného ustanovenia poručníka maloletej (rozhodnutím vo veci samej), resp. do jej prevzatia do osobnej starostlivosti rodičmi. Súd dáva do pozornosti, že je oprávnený ustanoviť poručníka maloletému dieťaťu v zmysle § 56 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“) len ak: obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, ktorých splnenie v danom prípade z obsahu spisového materiálu ani nevyplýva. Navrhovateľ (opatrovník) v rámci vyjadrení poukazuje na potrebu výkonu osobnej starostlivosti o maloletú, avšak práve v zmysle § 56 ods. 2 Zákona o rodine nie je poručník z titulu svojej funkcie povinný sa o maloleté dieťa osobne starať.

21. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

22. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

23. Podľa § 9 CSP, ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

24. Podľa čl. 17 nariadenia Brusel IIa, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

25. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a citované ustanovenia súd skúmal, či sú splnené podmienky konania, za ktorých môže pokračovať v konaní. Jednou z podmienok konania je aj právomoc súdu, v danej veci právomoc slovenského súdu na konanie nie je daná. Súd musí konštatovať, že v danej veci nie sú splnené podmienky na to, aby konal slovenský súd. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, t. j. nemá právomoc a pre neodstrániteľnú prekážku konanie vedené na tunajšom súde zastavil. Súd v prípade právomoci súdu cudzieho štátu nemá povinnosť postúpiť vec tomuto súdu. S poukazom na predmet konania (ustanovenie poručníka) má právomoc vo veci konať súd v Ukrajine.

26. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, písomne v troch vyhotoveniach.

Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy /§ 125 ods. 3 CSP/.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované /všeobecné náležitosti podania/. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /odvolacie dôvody/ a čoho sa odvolateľ domáha /odvolací návrh/. Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní / § 62 ods. 1,2, CMP/.